

ЕНЕРГЕТИЧНІ СУБСИДІЇ В КРАЇНАХ СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА ЄС: ДЕЯКІ ПОРІВНЯННЯ

ІВЕТТА ГЕРАСІМЧУК

Старший науковий співробітник, Глобальна ініціатива з субсидій, Міжнародний інститут сталого розвитку



Цілі “зеленої” політики: однокові умови підтримки для заходів з ЕЕ та ВДЕ



Енергетичні субсидії: стара тема в новій упаковці для країн Східного партнерства



Енергетичні субсидії: знайомий вміст в новому регіоні для міжнародних експертів



**ОСОБЛИВИЙ
СМАК!
ПЕРЕХРЕСНІ
СУБСИДІЇ!**



Що країни включають у національні визначення субсидій?



Включено у визначення як “субсидії” так і “державної підтримки”



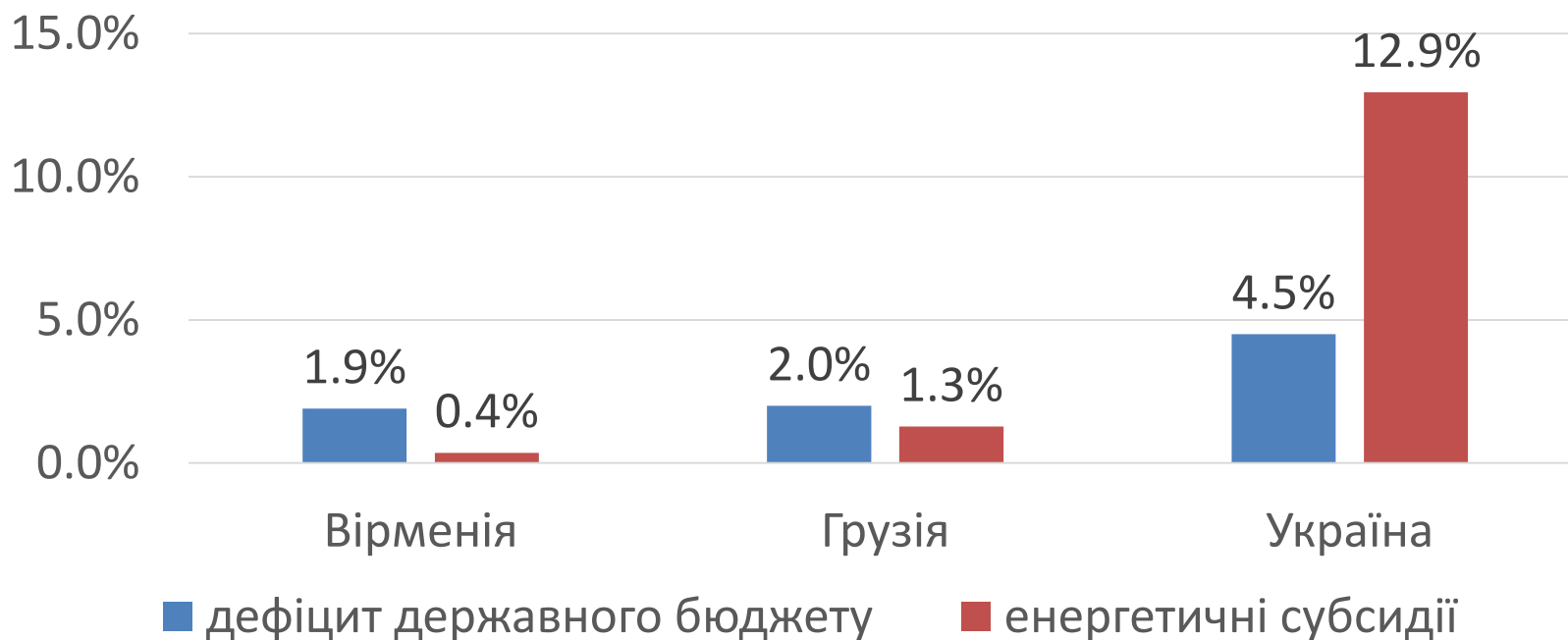
Включено лише у визначення “державної підтримки”



Не включено ні у визначення “субсидія” ні “державна підтримка”

Країна Східного партнерства	Прямі трансфери з бюджету	Втрачені податкові надходженн я	Непрямі трансфери (регульовані ціни)	Трансфер ризиків державі
Вірменія				
Азербайджан				
Білорусь				
Грузія				
Молдова				
Україна				

Енергетичні субсидії (підхід інвентаризації “знизу-вверх”) та дефіцит держбюджету у % від ВВП в окремих країнах в 2014*



Дані щодо дефіциту держбюджету за статистикою EUROSTAT, оцінки енергетичних субсидій - власні

* Значення енергетичних субсидій в Україні у 2014 році було надзвичайно великим у 2014 році, у 2013 та 2015 воно було значно нижчим

МОТОРНІ ПАЛИВА

- В Азербайджані та Білорусі ціни на нафтопродукти регулюються. В інших країнах СП ціни мають ринковий характер.
- Ставки акцизного податку нижчі за ЄС. У Вірменії дизельне паливо звільняється від ПДВ
- Деякі країни диференціюють ставки акцизу залежно від екологічного класу (Euro-2,3,4,5), а деякі ще ні
- Деякі країни (напр. Україна, Молдова) період спаду цін на нафту на світовому ринку використали як вікно можливостей для підвищення ставок акцизного податку на моторні палива
- Якщо акцизні податки є надто низькими для одного типу палива, це може вплинути на вибір автомобіля споживачами. Наприклад, низька акцизна ставка на дизель в Молдові обґрунтована необхідністю підтримки фермерів, хоча це може призвести до збільшення машин з дизельними двигунами у містах.

ТАРИФИ НА ГАЗ, ТЕПЛО ТА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЮ

- Енергобаланс та вартість генерації значно варіює між країнами, що ускладнює порівняльний аналіз тарифів
- Для вразливих верств населення необхідні цільові субсидії
- Заходи соціальної підтримки включають пільгові тарифи для мінімального пільгового обсягу споживання (напр. тарифи для домогосподарств із споживанням до 250 кВт год/місяць у Вірменії) та цільові субсидії для малозабезпечених верств населення, особливо, для споживання тепла (напр. субсидії надані домогосподарствам в межах певного рівня доходу в Україні та Білорусі). Цільові субсидії можуть мати негативний побічний ефект та демотивувати впровадження енергоефективних заходів.

Реформа енергетичних субсидій вимагає супутніх заходів в інших галузях. Підвищення адресності субсидій є головною проблемою регіону, яка потребує планування та інвестицій

Промисловість/бізнес

- Підтримка реструктуризації, напр., програми перенавчання
- Заходи покращення енергоефективності
- Інвестиції в інфраструктуру

Соціальна галузь

- (Без) умовна монетизація пільг
- Вдосконалення пенсійного та медичного страхування
- Підвищення мінімальної зарплати
- Підтримка мало-забезпечених

Енергетика

- Інвестиції у ВДЕ, енергопостачання сільських територій та ін.
- Енергозбереження, енергобезпека, політика з енергоефективності

Макроекономічна політика

- Політика керування інфляцією
- Посилення ринкових процесів та стимулювання конкуренції

Банківська галузь

- Фінансова інфраструктура для монетизації пільг
- Кредитні лінії для проектів з ЕЕ для МСБ

Транспорт

- Вдосконалення системи громадського транспорту
- Альтернативні способи вантажоперевезень (залізничні чи водні шляхи)
- підтримка приватного громадського транспорту у перехідний період

Дякую!



**Global Subsidies
Initiative**

**Іветта Герасімчук, Старший науковий
співробітник**

igerasimchuk@iisd.org

www.iisd.org/gsi